

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Opolu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Katarzyna Sieheń

Protokolant: sekretarz sądowy Natalia Machnik	

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 lutego 2018 r. w O.

sprawy z powództwa K. K., H. B., J. K. (1), M. B.

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą we W.

o ustalenie

I. uznaje za niedozwolone następujące postanowienia umowy o kredyt mieszkaniowy/inwestorski nr (...), zawartej pomiędzy stronami w dniu 10 kwietnia 2008r., a to:

a) art. 3.07 ust. 6 pkt 6.1 umowy w brzmieniu: „Uruchomienie kredytu nastąpi na rachunek wskazany w ust. 3, w zależności od waluty rachunku: w złotych polskich przy wykorzystaniu bieżącego/negocjowanego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu płatności”,

b) art. 3.08 ust. 4 umowy w brzmieniu: „Kwota prowizji w złotych polskich zostaje ustalona przy wykorzystaniu bieżącego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku z dnia podjęcia decyzji”,

c) art. 3.10 ust. 5 umowy w brzmieniu: „Walutą spłaty kredytu jest CHF.
W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku”,

d) art. 3.12 ust. 3 umowy w brzmieniu: „Walutą spłaty kredytu jest CHF.
W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku”,

II. zasądza od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz powodów K. K., H. B., J. K. (1), M. B. solidarnie kwotę 500 zł tytułem kosztów postępowania,

III. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego,

IV. umarza postępowanie w zakresie żądania uznania za nieważne postanowień umownych zawartych w art. 7.01 ust. 1-4 umowy,

V. oddala powództwo w pozostałej części.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt **IC 515/17**

UZASADNIENIE

Powodowie K. K., J. K. (1), H. B.

i M. B. wniosli o:

- ustalenie, że umowa zawarta z pozwanym Bankiem (...) S.A. we W. z dnia 10.04.2008r. o kredyt dewizowy mieszkaniowy/inwestorski nr (...), na mocy której pozwany na podstawie decyzji o udzieleniu kredytu z dnia 08.04.2008r. udzielił stronie powodowej kredytu mieszkaniowego/inwestorskiego w wysokości 166 000,00 CHF jest nieważna,

ewentualnie w przypadku nie uwzględniania powództwa o unieważnienie umowy, o uznanie postanowień wzorca umowy stosowanego przez pozwaną za niedozwolone:

- art. 3.07 ust. 6 pkt 6.1 umowy w brzmieniu: Uruchomienie kredytu nastąpi na rachunek wskazany w ust. 3, w zależności od waluty rachunku: w złotych polskich przy wykorzystaniu bieżącego/negocjowanego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu płatności;
- art. 3.08 ust. 4 umowy w brzmieniu: Kwota prowizji w złotych polskich zostaje ustalona przy wykorzystaniu bieżącego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku z dnia podjęcia decyzji;
- art. 3.10 ust. 5 umowy w brzmieniu: Walutą spłaty kredytu jest CHF. W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku;
- art. 3.12 ust. 3 umowy w brzmieniu: Walutą spłaty kredytu jest CHF. W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku;
- art. 6.01 ust. 1 pkt 1.8 oraz ust. 2 pkt 2.2 i 2.6 w brzmieniu: Jeżeli z innych przyczyn wywiązanie się Kredytobiorcy z jego zobowiązań wynikających z Umowy stanie się niemożliwe, wówczas Bank, poprzez Zawiadomienie wysłane do Kredytobiorcy, może zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty należności Banku lub w przypadku gdy zaległości w obsłudze kredytu występują powyżej 90 dni, na koszt Kredytobiorcy zlecić wykonanie wyceny wartości Nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego.

ewentualnie w przypadku nie uwzględniania wniosku o unieważnienie umowy, o uznanie za nieważne postanowień umownych zawartych w art. 7.01. ust. 1-4

oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podnosili, iż w dniu 10.04.2008r. zawarli z pozwanym umowę kredytu dewizowego nr (...) na kwotę 166 000,00 CHF. Zdaniem powodów umowa ta jest umową adhezyjną i nie była negocjowana ze stroną powodową, zaś jednym z warunków udzielenia kredytu było założenie rachunku bankowego u pozwanego, a powodowie mieli jedynie teoretycznie możliwość wyboru waluty w której zostanie udzielony kredyt, jednakże jego waluta zdeterminowana została przez pozwanego w przedstawionym przez niego wzorcu umownym. W niniejszej umowie nie doszło de facto do określenia kwoty kredytu,

a to z uwagi na okoliczność, iż kwota kredytu została opisana jako kwota w CHF, która jednak wypłacona została po przeliczeniu przy wykorzystaniu bieżącego/negocjowanego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu płatności poszczególnych transz, którego wysokość ani powiązanie z kursem rynkowym nie zostały w żaden sposób określone. Wypłata kredytu nastąpiła

w złotych polskich, kwota określona w tej walucie została przekazana kredytobiorcom do wykorzystania, również spłata następuje w polskich złotych (PLN). Frank szwajcarski w każdym z tych przypadków stanowi jedynie odnośnik do określenia wartości pieniężnej należnej od strony powodowej. Przyjęcie, że zawarta przez strony umowa była kredytem w złotych polskich powoduje, że

w istocie nie doszło do określenia w treści stosunku prawnego jego kwoty. W tym przypadku, zdaniem powodów, doszło do naruszenia zasady walutowości, gdyż dozwolony ówczesnie przepisami prawa dewizowego obrót dewizowy dotyczył wyłącznie sytuacji, w której dochodzi do faktycznego obrotu walutą, a tym stanie faktycznym nie miało i nie ma to miejsca. Zdaniem powodów, dopuszczalny w dacie zawarcia umowy obrót mógł polegać wyłącznie na udzieleniu kredytu, w ramach którego doszłoby do przeniesienia wartości dewizowych pomiędzy stronami, co jednak nie miało miejsca. Ewentualnie rozliczenia pomiędzy kredytodawcą

a kredytobiorcą powinny odbywać się walutach obcych. Nie ulega wątpliwości, iż zarówno wypłata środków, jak i ich zwrot następował i następuje de facto w walucie polskiej. Powodowie podnosili, iż łączącemu strony stosunkowi obligacyjnemu zarzucić można nadto istotną sprzeczność z naturą stosunku umownego, gdyż

w realiach niniejszej sprawy to kredytobiorca jest narażony na nieograniczone ryzyko związane ze wzrostem wysokości miernika wartości, co narusza przepisy

o obowiązku zwrotu kwoty otrzymanej, a także sprzeczność z zasadami współżycia społecznego. Strony umowy uzależniły wysokość rat i środków podlegających spłacie jedynie w odniesieniu kursu kupna dewiz dla CHF, obowiązującego

w Banku, nie ograniczyły jednak w jakikolwiek sposób ryzyka związanego ze zmianami kursu tej waluty. W istocie doprowadziło to do sytuacji, w której strona powodowa zobowiązana będzie ostatecznie najprawdopodobniej do zwrotu świadczenia wręcz dwukrotnie większego aniżeli suma środków pierwotnie jej przyznanych. Powodowie wskazali, iż należy szczególną uwagę zwrócić na sposób ustalania kursu waluty przez pozwanego. W art. 3.07 ust. 6 przewidziano, iż uruchomienie kredytu nastąpi na rachunek wskazany w ust. 3, w zależności od waluty rachunku: w złotych polskich przy wykorzystaniu bieżącego/negocjowanego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu płatności, lub

w walucie kredytu. Co jednak niezwykle istotne, zarówno w art. 3.10 ust. 5 umowy (spłata odsetek od kredytu w okresie karencji), jak i w art. 3.12 ust. 3 umowy (spłata kredytu po okresie karencji) przesądzono, iż walutą spłaty kredytu jest CHF, zaś

w przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w Banku w dniu realizacji należności Banku. Jeżeli kurs, po którym była ustalana kwota kredytu oraz kwota raty był ustalany arbitralnie przez pozwanego (bank),

w oderwaniu np. od średniego kursu podawanego przez NBP lub też zasady ustalania kursów waluty i kryteria ich kształtowania przez bank nie zostały w ogóle przedstawione, to należy przyjąć, że taki zapis stanowi klauzulę abuzywną. Zapisy te nie były indywidualnie negocjowane z powodem - konsumentem, a strona powodowa nie miała żadnego wpływu na określenie rozmiaru tych kursów, co więcej nie została poinformowana jakie czynniki wpływały na rozmiar tychże kursów. Nie doszło zatem do indywidualnego uzgodnienia postanowień umowy mających istotne znaczenie dla określenia wysokości ich zobowiązania. Postanowienia, na mocy których środki wypłacane z tytułu kredytu udzielonego fizycznie w złotówkach, miały być przeliczane według kursu kupna walut stanowią w ocenie strony powodowej rażące nadużycie. Warunki te nigdy nie zostały uzgodnione indywidualnie i pozwalały na przeliczenie kredytu według kursu swobodnie wyznaczonego przez pozwanego, kształtując prawa i obowiązki kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. W związku z tym, że postanowienia te nie były sformułowane jednoznacznie i nie pozwalały z góry przewidzieć wysokości zobowiązania kredytobiorców, w ocenie strony powodowej nie powinny jej wiązać. Zapisy wzorca umowy kredytowej nie wskazują ani sposobu ani warunków, w jaki sposób kurs zakupu i sprzedaży waluty kredytu będzie ustalany przez bank na etapie wykonywania umowy. Tym samym pozwany mógł w sposób całkowicie dowolny ustalać wysokość kursów walut, osiągając w ten sposób znaczne korzyści finansowe. Praktyka ta jest jednak sprzeczna z dobrymi obyczajami.

Jednostronna swoboda kształtowania przez banki sytuacji finansowej kredytobiorców, stanowi zakłócenie równowagi stron z korzyścią dla banków. Praktyka banków uniemożliwia ponadto sprawdzenie zasadności i prawidłowości decyzji banku, naruszając tym samym prawa kredytobiorców. Powodowie jako konsumenci nie są specjalistami w zakresie ekonomii, jednakże w tej sytuacji zobowiązani byli do przewidzenia wszystkich, łączących się z umową ryzyka i zagrożeń. Powodowie wskazali, że wybór kredytu

w walucie obcej zdeterminowany został de facto przez pozwanego, a to z uwagi na decyzję pozwanego w przedmiocie braku po stronie powoda zdolności kredytowej w walucie polskiej. Mając na uwadze konieczność zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, przy jednoczesnym braku zdolności kredytowej w walucie polskiej, powodowie zmuszeni byli przyjąć zaproponowaną mu ofertę kredytu w walucie obcej.

Strona pozwana Bank (...) S.A. we W. wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenia powodów kosztami postępowania.

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała na brak interesu prawnego powodów w żądaniu ustalenia nieważności umowy kredytu. W dalszej kolejności podnosiła, iż roszczenie strony powodowej nie znajduje uzasadnienia, gdyż w istocie nakierowane jest na uzyskanie takiej wykładni umowy kredytu, która zakładałaby tylko i wyłącznie korzystne dla niej skutki, oparte o wnioski wyprowadzane niewątpliwie ex post, z punktu widzenia wyłącznie wymiaru świadczeń i oceny kształtowania się zwłaszcza kursów CHF. Kredyt był od samego początku kredytem walutowym, rzekoma „waloryzacja” miała charakter jednorazowy (przy wypłacie kredytu) a mechanizm „waloryzacji” przy spłacie poszczególnych rat był mechanizmem fakultatywnym uzależnionym od suwerennej decyzji powodów. Bank oferował również kredyty złotowe, jednak powodowie świadomie wybrali kredyt

w walucie CHF, żeby korzystać ze znacznie niższego oprocentowania. Bank stosował kursy sprzedaży i kupna walut obcych, które były kursami rynkowymi. Na podstawie kursów stosowanych przez największe banki w Polsce, w tym pozwanego ustalany był kurs średni NBP (jako kurs referencyjny). Strona powodowa od samego początku mogła spłacać kredyt w walucie CHF nie „narażając się na spread”

a kupując walutę CHF na wolnym rynku. Od początku walutą zobowiązania był CHF a walutą spłaty był PLN jedynie na skutek niedokonania zmiany rachunku do obsługi kredytu przez Powodów. Klauzule przeliczeniowe stanowiły wyłącznie opcjonalny mechanizm pozwalający stronie powodowej na żądanie wypłaty i spłaty w PLN. Klauzula przeliczeniowa została zastosowana przy uruchomieniu trzech

z pięciu transz. Sama wypłata kredytu w złotych nie przesądziła o tym, że jest to kredyt złotowy. Bowiem główne postanowienia umowy kredytu określały wysokość zobowiązania i walutę spłaty jako CHF. W walucie CHF określono również hipotekę. Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że nawet w przypadku uznania kwestionowanych przez stronę powodową klauzul za abuzywne postanowienia umowy w rozumieniu art. 385¹ k.c., abuzywność ta dotyczyłaby wyłącznie tabel kursowych pozwanego, natomiast nie samego charakteru waloryzacji czy przeliczeń dwuwalutowych, które nie są zabronione. Wskazał ponadto, iż kurs CHF stosowany przez pozwanego był kursem rynkowym, a tabele kursowe miały „powszechny” charakter. .). Powyższego nie zmieniał fakt stosowania przez pozwanego spreadów jako immanentnego składnika ceny waluty obcej (spread stosowany jest wszak przez wszystkich uczestników rynku, w tym banki oraz kantory). W związku z faktem, że Powodowie dokonali spłaty części kredytu w walucie PLN, ryzyko zawyżenia

i dowolnego ustalenia kursu w tym zakresie zostało wyeliminowane poprzez sam fakt spełnienia świadczenia.

Na rozprawie pełnomocnik powodów cofnął roszczenie z pozwu w zakresie punktu 3 w części dotyczącej uznania za nieważnych postanowień umownych zawartych w art. 7.01 ust., 1-4 na co pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę.

Sąd ustalił stan faktyczny:

W dniu 27.03.2008r. K. K., J. K. (1), H. B. i M. B. złożyli w Banku (...) S.A. we W. wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego mieszkaniowego na budowę domu. Koszt inwestycji wyceniono na kwotę 463 560,00zł. Kwota wnioskowanego kredytu wynosiła 181 000,00 CHF, przy oprocentowaniu zmiennym LIBOR 6M + 1,00 p.p. Spłata miała odbywać się w równych 360 ratach. Wnioskowano o wypłatę kwoty kredytu w następujących transzach:

- w dniu uruchomienia kredytu – 64 730,00 CHF,
- 01.07.2008r. – 63 716,00 CHF,
- 01.11.2008r. – 41 795,00 CHF,
- 01.04.2009r. – 10 759,00 CHF.

Środki z kredytu miały być przelane na rachunek bankowy K. K. nr (...); w/w rachunek stanowił jednocześnie rachunek obsługi kredytu. Jako kredytowaną nieruchomość wskazano dom położony w S. przy ul. (...), położony na działce, dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Wartość nieruchomości wskazano na kwotę 529 600,00zł. Powyższa nieruchomość miała jednocześnie stanowić zabezpieczenie udzielonego kredytu. Jako środki własne wskazano: dotychczasowe nakłady w kwocie 58 710zł, oszczędności w kwocie 4 850zł, własność działki w kwocie 115 400,00zł.

Dowód:

wniosek kredytowy – k. 65-66

W dniu 10.04.2008r. powodowie K. K., J. K. (1), H. B. i M. B. zawarli z pozwanym Bankiem (...) S.A. we W. umowę kredytu dewizowego mieszkaniowego/inwestorskiego nr (...) w wysokości 166 000,00 CHF. Okres kredytowania wynosił 360 miesięcy i rozpoczynał się w dniu uruchomienia kredytu. Termin całkowitej spłaty został określony w doręczonym kredytobiorcom harmonogramie. Ustalono jednomiesięczne okresy odsetkowe w okresie kredytowania. Pierwszy okres odsetkowy rozpoczął się w dniu uruchomienia kredytu.

Kredytobiorcy zobowiązali się do wykorzystania środków z kredytu na finansowanie budowy domu systemem gospodarczym, położonego w S. przy ul. (...) na działce nr (...) – dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Wykorzystana kwota kredytu oprocentowana była według zmiennej stopy oprocentowania - obliczonej jako suma stawki LIBOR dla sześciomiesięcznych depozytów międzybankowych w CHF i marży banku w wysokości 1,0000 punktu procentowego z uwzględnieniem postanowień ust. 2 -4, według których to ustępów wysokość zmiennej stopy oprocentowania wykorzystanej kwoty kredytu ustalana była jeden raz dla każdego sześciomiesięcznego okresu kredytowania. Obowiązująca przy tym na dzień zawarcia umowy stopa procentowa miała zastosowanie dla pierwszego sześciomiesięcznego okresu kredytowania. Wysokość tej stopy została ustalona z zastosowaniem stawki LIBOR określonej na dwa dni robocze przed dniem uruchomienia kredytu lub jego pierwszej transzy. Stopa oprocentowania dla kolejnych okresów zmiennego oprocentowania została ustalona z zastosowaniem stawki LIBOR określonej na dwa dni robocze przed dniem zmiany oprocentowania.

Od nie spłaconej w terminie określonym w harmonogramie raty kapitałowej bank naliczał odsetki za opóźnienie wg stawki zmiennej w wysokości 2,5-krotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Kredyt miał być wypłacony w pięciu transzach:

- po podpisaniu umowy – 484 430,50 CHF,
- 01.06.2008r. – 37 365,00 CHF,
- 01.07.2008r. – 38 381,90 CHF,
- 01.11.2008r. – 36 033,00 CHF,
- 01.04.2009r. – 5 789,60 CHF.

Środki z tytułu kredytu miały zostać przelane przez bank z tytułu transz na rachunek K. K. nr (...) prowadzony w 1 Oddziale w S..

Zgodnie z art. 3.07 ust. 6 pkt 6.1 uruchomienie kredytu nastąpiło na w/w rachunek w zależności od waluty rachunku: w złotych polskich przy wykorzystaniu bieżącego/negocjowanego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w banku w dniu płatności lub w walucie kredytu.

Kredytobiorca miał zapłacić bankowi prowizję z tytułu udzielenia kredytu, w wysokości 0,7500% kwoty udzielonego kredytu, w tym prowizja z tytułu rozpatrzenia wniosku o kredyt (prowizja przygotowawcza). Prowizja z tytułu udzielenia kredytu potrącana była bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy w dniu uruchomienia kredytu z kwoty uruchamianego kredytu. W przypadku zmiany warunków umowy oraz umów dotyczących prawnego zabezpieczenia bank mógł żądać zapłaty opłat / prowizji zgodnie z taryfą aktualnie obowiązującą w banku. Opłata / prowizja miała być w dniu podpisania stosownego aneksu.

Zgodnie z art. 3.08 ust. 4 kwota prowizji w złotych polskich została ustalona przy wykorzystaniu bieżącego kursu kupna dewiz dla CHF obowiązującego w banku z dnia podjęcia decyzji.

Jeśli chodzi o spłatę odsetek od kredytu w okresie karencji to zgodnie z art. 3.10 ust. 5 walutą spłaty kredytu był CHF. W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpić miała przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w banku w dniu realizacji należności banku.

Jeśli chodzi o spłatę kredytu po okresie karencji to zgodnie z art. 3.12. ust. 3 walutą spłaty kredytu jest CHF. W przypadku spłaty kredytu w złotych polskich realizacja płatności nastąpi przy wykorzystaniu bieżącego kursu sprzedaży dewiz dla CHF obowiązującego w banku w dniu realizacji należności banku.

Zgodnie z art. 4.01 ust. 1 zabezpieczeniem wierzytelności banku było m.in. ustanowienie przez kredytobiorców hipoteki zwykłej w kwocie 166 000,00 CHF na zabezpieczenie spłaty kapitału oraz hipoteki kaucyjnej do kwoty 12 889,38 CHF obejmującej odsetki obliczone za okres dwóch lat od kwoty udzielonego, kredytu na-zabezpieczenie spłaty odsetek, na nieruchomości kredytobiorców działce zabudowanej domem jednorodzinny położonej w S. przy ul. (...) na działce nr (...) – dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Zgodnie z art. 6.01 ust. 1.1-1.8 jeżeli:

- kredytobiorcy nie spłacą kapitału kredytu, odsetek i prowizji, w tym odsetek w okresie karencji jak wymaga umowa, w terminach wskazanych w umowie, w tym w harmonogramie;
- nie ustanowią hipoteki na nieruchomości; nie wypełnią któregokolwiek ze swoich pozostałych zobowiązań wynikających z umowy i zobowiązanie to nie zostanie wykonane w ciągu dziesięciu dni od otrzymania odpowiedniego zawiadomienia z banku;
- jakiegokolwiek oświadczenie kredytobiorców w Rozdz. II Umowy, lub jakimkolwiek zawiadomieniu lub innym dokumencie dostarczonym przez Kredytobiorcom zgodnie z umową, lub w związku z nią okaże się nieprawdziwe; wartość zabezpieczenia według uzasadnionej opinii Banku, popartej opinią rzeczoznawcy majątkowego zmniejszy się w sposób istotny;
- nastąpi pogorszenie sytuacji finansowej kredytobiorców, zagrażające terminowej spłacie kredytu;
- [pkt 1.8] kredytobiorcy wystąpią z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego lub. układowego lub z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Kredytobiorców wystąpi osoba trzecia, lub jego przedsiębiorstwo zostanie postawione w stan likwidacji; z innych przyczyn wywiązanie się kredytobiorców z ich zobowiązań wynikających z umowy stanie się niemożliwe,

wówczas bank poprzez zawiadomienie wysłane do kredytobiorcom mógł m. in. zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty należności banku (art. 6.01 ust. 2.2) lub w przypadku, gdy zaległości w obsłudze kredytu występują powyżej 90 dni, na koszt kredytobiorców zlecić wykonanie wyceny wartości nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego (art. 6.01 ust. 2.6).

Zgodnie z art. 7.01 ust. 1-4 w zakresie roszczeń Banku wynikających z udzielenia kredytu Kredytobiorca poddaje się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

Kredytobiorcy złożyli oświadczenie, iż bank poinformował ich o istnieniu ryzyka zmiany stóp procentowych, a także ryzyka walutowego (kursowego) związanego z zaciąganiem zobowiązań kredytowych w walucie innej niż waluta w której osiągnane są dochody. Oświadczyli również, iż otrzymali pisemną informację wyjaśniającą znaczenie i konsekwencje ryzyka zmiany stóp procentowych oraz kursu walut wraz z przykładami. Kredytobiorcy zaakceptowali i przyjęli ryzyko zmiany stóp procentowych, a także ryzyko walutowe (kursowe) i możliwe skutki, jakie mogą wynikać z tego ryzyka (art. 8.05 ust. 1-3).

Dowód:

umowa kredytu z 10.04.2008r. – k. 14-23

Środki pieniężne z tytułu kredytu pozwany przekazał powodom w następujących transzach:

- 14.04.2008r. – 103 263,51zł [48 430,50 CHF] po kursie CHF 2,1322zł,
- 30.05.2008r. - 75 447,41zł [37 365,00 CHF] po kursie CHF 2,0192zł,
- 09.07.2008r. - 75 573,96zł [38 381,90 CHF], po kursie CHF 1,9690zł,
- 19.08.2008r. - 72 426,33zł [36 033,00 CHF], po kursie CHF 2,0100zł,
- 13.01.2009r. - 15 739,03zł [5 789,60 CHF], po kursie CHF 2,7185zł.

Prowizję za udzielenie kredytu określono na kwotę 1245,00 CHF, a opłatę związaną z ubezpieczeniem kredytu na kwotę 83,00 CHF.

Spłata kredytu odbywała się po następującym kursie CHF:

Data spłaty	Kapitał w CHF	Kapitał w PLN	Zapłacone odsetki w CHF	Zapłacone odsetki w PLN	ods. karne CHF	ods. karne w PLN	Prowizja w CHF	Prowizja w PLN	Wartość spłaty w CHF	Wartość spłaty w PLN	Kurs	Kurs średni NBP
2008-05-15	0	0	163,41	349,15	-	-	-	-	163,41	349,15	2,1367	2,0778
2008-06-16	0	0	228,48	492,6	-	-	-	-	228,48	492,6	2,1560	2,1063
2008-07-15	0	0	305,21	635,33	-	-	-	-	305,21	635,33	2,0816	2,0068
2008-08-16	0	0	418,98	879,69	-	-	-	-	418,98	879,69	2,0996	2,0458

2008-09-15	0	12,01	25,97	-	-	-	-	12,01	25,97	2,1621	2,0992
2008-09-16	0	512,87	1 133,85	-	-	-	-	512,87	1 133,85	2,2108	2,1161
2008-10-15	0	221,11	520,12	-	-	-	-	221,11	520,12	2,3523	2,2590
2008-10-16	0	302,02	733,70	-	-	-	-	302,02	733,7	2,4293	2,2794
2008-11-05	0	580,92	1 461,94	-	-	-	-	580,92	1 461,94	2,5166	2,4738
2008-12-05	0	390,95	1 008,73	-	-	-	-	390,95	1 008,73	2,5802	2,5229
2008-12-16	0	170,01	449,22	-	-	-	-	170,01	449,22	2,6423	2,5225
2009-01-05	0	579,66	1 693,94	-	-	-	-	579,66	1 693,94	2,9223	2,8001
2009-02-16,31	746,62	601,96	1 985,93	-	-	-	-	828,27	2 732,55	3,2991	3,0981
2009-03-16,52	849,93	541,75	1 607,04	-	-	-	-	828,27	2 456,97	2,9664	2,9292
2009-04-19,51	666,95	598,76	1 739,99	-	-	-	-	828,27	2 406,94	2,9060	2,8898
2009-05-19,15	1 192,10	199,6	608,32	-	-	-	-	590,75	1 800,42	3,0477	2,9700
2009-06-17,36	1 140,98	218,39	669,19	-	-	-	-	590,75	1 810,17	3,0642	2,9532
2009-07-19,88	1 102,98	210,87	612,26	-	-	-	-	590,75	1 715,24	2,9035	2,8778
2009-08-17,36	1 035,32	217,39	602,82	-	-	-	-	590,75	1 638,14	2,7730	2,6940

2009-09-30	373,85	1 054,10	216,9	611,57	-	-	-	-	590,75	1 665,67	2,8196	2,8072
2009-10-31	381,33	1 088,92	209,42	598,02	-	-	-	-	590,75	1 686,94	2,8556	2,7750
2009-11-30	384,66	1 070,66	194,41	541,11	-	-	-	-	579,07	1 611,77	2,7834	2,7234
2009-12-31	390,72	1 106,63	188,35	533,46	-	-	-	-	579,07	1 640,09	2,8323	2,7388
2010-01-31	384,91	1 082,63	194,16	546,11	-	-	-	-	579,07	1 628,74	2,8127	2,7380
2010-02-28	385,38	1 085,80	193,69	545,72	-	-	-	-	579,07	1 631,52	2,8175	2,7316
2010-03-31	384,53	1 112,17	174,54	479,86	-	-	-	-	579,07	1 592,03	2,7493	2,6674
2010-04-30	386,32	1 067,63	192,75	532,68	-	-	-	-	579,07	1 600,31	2,7636	2,6898
2010-05-31	395,86	1 159,90	179,62	526,3	-	-	-	-	575,48	1 686,20	2,9301	2,8428
2010-06-30	390,11	1 167,48	185,37	554,75	-	-	-	-	575,48	1 722,23	2,9927	2,9378
2010-07-31	396,53	1 228,29	178,95	554,31	-	-	-	-	575,48	1 782,60	3,0976	3,0158
2010-08-31	391,02	1 202,18	184,46	567,12	-	-	-	-	575,48	1 769,30	3,0745	2,9509
2010-09-30	391,47	1 216,33	184,01	571,73	-	-	-	-	575,48	1 788,06	3,1071	3,0592
2010-10-31	397,84	1 191,65	177,64	532,08	-	-	-	-	575,48	1 723,73	2,9953	2,9150

2010-11- ~~399,27~~	1 203,52	168,32	507,36	-	-	-	-	567,59	1 710,88	3,0143	2,9675
2010-12- ~~454,67~~	1 291,46	162,92	519,94	-	-	-	-	567,59	1 811,40	3,1914	3,0794
2011-01- ~~399,66~~	1 233,99	167,93	518,5	-	-	-	-	567,59	1 752,49	3,0876	3,0158
2011-02- ~~450,09~~	1 226,47	167,5	513,47	-	-	-	-	567,59	1 739,94	3,0655	3,0036
2011-03- ~~436,69~~	1 353,82	150,9	490,27	-	-	-	-	567,59	1 844,09	3,2490	3,1057
2011-04- ~~450,96~~	1 261,78	166,63	524,36	-	-	-	-	567,59	1 786,14	3,1469	3,0563
2011-05- ~~465,21~~	1 298,70	164,19	526,23	-	-	-	-	569,40	1 824,93	3,2050	3,0965
2011-06- ~~450,28~~	1 333,29	169,12	563,32	-	-	-	-	569,40	1 896,61	3,3309	3,2420
2011-07- ~~456,16~~	1 445,15	163,24	580,82	-	-	-	-	569,40	2 025,97	3,5581	3,4743
2011-08- ~~461,16~~	1 493,00	168,24	626,14	-	-	-	-	569,40	2 119,14	3,7217	3,7884
2011-09- ~~451,6~~	1 478,40	167,8	617,72	-	-	-	-	569,40	2 096,12	3,6813	3,6005
2011-10- ~~457,44~~	1 455,04	161,96	578,39	-	-	-	-	569,40	2 033,43	3,5712	3,4704
2011-11- ~~454,38~~	1 516,58	141,92	519,41	-	-	-	-	556,30	2 035,99	3,6599	3,5583
2011-12- ~~458,57~~	1 584,32	137,73	521,32	-	-	-	-	556,30	2 105,64	3,7851	3,7025

2012-01-164,37	1 552,81	141,93	531,86	-	-	-	-	556,30	2 084,67	3,7474	3,6376
2012-02-154,76	1 477,58	141,54	504,23	-	-	-	-	556,30	1 981,81	3,5625	3,4701
2012-03-144,25	1 489,54	132,05	463,62	-	-	-	-	556,30	1 953,16	3,5110	3,4195
2012-04-165,54	1 488,66	140,76	504,27	-	-	-	-	556,30	1 992,93	3,5825	3,4765
2012-05-154,11	1 543,96	149,5	557,39	-	-	-	-	563,61	2 101,35	3,7284	3,5808
2012-06-150,01	1 504,53	153,6	563,63	-	-	-	-	563,61	2 068,16	3,6695	3,5977
2012-07-165,37	1 487,64	148,24	530,92	-	-	-	-	563,61	2 018,56	3,5815	3,5018
2012-08-160,86	1 430,94	152,75	531,99	-	-	-	-	563,61	1 962,93	3,4828	3,4048
2012-09-171,27	1 423,16	152,34	527,15	-	-	-	-	563,61	1 950,31	3,4604	3,3379
2012-10-136,59	1 449,73	147,02	511,62	-	-	-	-	563,61	1 961,35	3,4800	3,3866
2012-11-154,62	1 469,08	146,35	518,54	-	-	-	-	560,97	1 987,62	3,5432	3,4685
2012-12-139,58	1 459,63	141,39	491,86	-	-	-	-	560,97	1 951,49	3,4788	3,3847
2013-01-135,29	1 418,13	145,68	497,46	-	-	-	-	560,97	1 915,59	3,4148	3,3674
2013-02-155,69	1 451,21	145,28	507,18	-	-	-	-	560,97	1 958,39	3,4911	3,3853

2013-03-430,13	1 492,03	130,84	453,85	-	-	-	-	560,97	1 945,88	3,4688	3,3539
2013-04-456,53	1 445,60	144,44	501,29	-	-	-	-	560,97	1 946,89	3,4706	3,3833
2013-05-485	1 464,08	131,84	454,17	-	-	-	-	556,84	1 918,25	3,4449	3,3549
2013-06-480,75	1 482,59	136,09	479,54	-	-	-	-	556,84	1 962,13	3,5237	3,4244
2013-07-485,51	1 511,83	131,33	466,61	-	-	-	-	556,84	1 978,44	3,5530	3,4928
2013-08-461,55	1 482,38	135,29	475,74	-	-	-	-	556,84	1 958,12	3,5165	3,3810
2013-09-461,93	1 472,79	134,91	470,91	-	-	-	-	556,84	1 943,70	3,4906	3,4024
2013-11-463,6	1 478,91	132,38	462,17	-	-	-	-	555,98	1 941,08	3,4913	3,3984
2013-12-468,2	1 512,91	127,78	451,47	-	-	-	-	555,98	1 964,38	3,5332	3,4228
2014-01-434,33	1 475,77	131,65	457,86	-	-	-	-	555,98	1 933,63	3,4779	3,3731
2014-02-474,73	1 486,55	131,25	459,37	-	-	-	-	555,98	1 945,92	3,5000	3,3974
2014-03-437,78	1 580,73	118,2	426,79	-	-	-	-	555,98	2 007,52	3,6108	3,4870
2014-04-485,52	1 514,42	130,46	464,3	-	-	-	-	555,98	1 978,72	3,5590	3,4437
2014-05-430,06	1 519,31	125,99	445,09	-	-	-	-	556,05	1 964,40	3,5328	3,4287

2014-06-166,26	1 496,68	129,79	455,71	-	-	-	-	556,05	1 952,39	3,5112	3,3888
2014-07-430,83	1 515,09	125,22	440,36	-	-	-	-	556,05	1 955,45	3,5167	3,4102
2014-08-467,06	1 521,40	128,99	459,52	-	-	-	-	556,05	1 980,92	3,5625	3,4478
2014-09-487,45	1 532,57	128,6	461,08	-	-	-	-	556,05	1 993,65	3,5854	3,4690
2014-10-431,98	1 556,16	124,07	446,94	-	-	-	-	556,05	2 003,10	3,6024	3,4781
2014-11-429,29	1 560,29	125,72	456,94	-	-	-	-	555,01	2 017,23	3,6346	3,5179
2014-12-433,66	1 556,31	121,35	435,5	-	-	-	-	555,01	1 991,81	3,5888	3,4807
2015-01-430,01	1 824,96	125	530,49	-	-	-	-	555,01	2 355,45	4,2440	3,5712
2015-02-460,41	1 708,64	124,6	494,63	-	-	-	-	555,01	2 203,27	3,9698	3,9383
2015-03-442,81	1 734,30	112,2	439,44	-	-	-	-	555,01	2 173,74	3,9166	3,8940
2015-04-431,2	1 693,06	123,81	486,12	-	-	-	-	555,01	2 179,18	3,9264	3,8845
2015-05-439,1	1 867,34	28,84	112,4	-	-	-	-	507,94	1 979,74	3,8976	3,9295
2015-06-435,23	1 893,26	32,71	130,31	-	-	-	-	507,94	2 023,57	3,9839	3,9579
2015-07-436,39	1 903,31	31,55	126,05	-	-	-	-	507,94	2 029,36	3,9953	3,9911

2015-08-475,46	1 848,68	32,48	126,28	-	-	-	-	507,94	1 974,96	3,8882	3,8514
2015-09-455,57	1 837,50	32,37	125,07	-	-	-	-	507,94	1 962,57	3,8638	3,8272
2015-10-456,73	1 874,22	31,21	122,69	-	-	-	-	507,94	1 996,91	3,9314	3,8819
2015-11-462,68	1 872,89	38,4	152,15	-	-	-	-	511,08	2 025,04	3,9623	3,9248
2015-12-474,25	1 925,55	36,83	149,53	-	-	-	-	511,08	2 075,08	4,0602	4,0287
2016-01-453,15	1 921,65	37,93	154,04	-	-	-	-	511,08	2 075,69	4,0614	3,9800
2016-02-453,29	1 903,47	37,79	151,98	-	-	-	-	511,08	2 055,45	4,0218	4,0089
2016-03-455,85	1 881,41	35,23	139,29	-	-	-	-	511,08	2 020,70	3,9538	3,8983
2016-04-453,56	1 879,03	37,52	148,87	-	-	-	-	511,08	2 027,90	3,9679	3,9511
2016-05-464,34	1 891,80	37,31	148,8	-	-	-	-	511,65	2 040,60	3,9883	3,9944
2016-06-453,26	1 951,82	38,39	158,32	-	-	-	-	511,65	2 110,14	4,1242	4,0920
2016-07-454,65	1 939,61	37	151,19	-	-	-	-	511,65	2 090,81	4,0864	4,0450
2016-08-463,54	1 875,97	38,11	150,97	-	-	-	-	511,65	2 026,95	3,9616	3,9205
2016-09-453,69	1 888,08	37,96	151,3	-	-	-	-	511,65	2 039,39	3,9859	3,9578

2016-10-455,05	1 895,82	36,6	146,06	-	-	-	-	511,65	2 041,89	3,9908	3,9457
2016-11-453,60	1 971,83	38,40	159,88	-	-	-	-	512,00	2 131,71	4,1635	4,0998
2016-12-454,99	1 978,19	37,01	154,14	-	-	-	-	512,00	2 132,33	4,1647	4,1302
2017-01-463,91	1 950,80	38,09	156,79	-	-	-	-	512,00	2 107,60	4,1164	4,0753
2017-02-454,05	1 933,08	37,95	154,75	-	-	-	-	512,00	2 087,83	4,0778	4,0340
2017-03-457,85	1 944,23	34,15	138,95	-	-	-	-	512,00	2 083,17	4,0687	4,0366
2017-04-454,33	1 902,77	37,67	151,11	-	-	-	-	512,00	2 053,89	4,0115	3,9724
2017-05-457,12	1 852,61	33,48	130,00	-	-	-	-	510,60	1 982,61	3,8829	3,8534
2017-06-466,04	1 861,08	34,56	135,11	-	-	-	-	510,60	1 996,19	3,9095	3,8702
2017-07-477,28	1 839,91	33,32	128,45	-	-	-	-	510,60	1 968,36	3,8550	3,8162
2017-08-466,30	1 798,27	34,30	129,50	-	-	-	-	510,60	1 927,77	3,7755	3,7559
RAZEM	43 626,58	155 576,60	17 764,58	55 765,49	0,00	0,00	0,00	61 391,16	211 342,14		

Dowód:

zestawienie spłat – k. 63-64

Pismem z dnia 21.11.2016r. strona powodowa wystąpiła do pozwanego

z żądaniem zmian niekorzystnych postanowień umowy w związku z dotkniętymi nieważnością zapisami stanowiącymi klauzule abuzywne, tj.:

- postanowienia umownego określonego w Rozdziale III Warunki Kredytu w artykule 3.07 ust. 2 i ust. 6.1,
- postanowienia umownego określonego w Rozdziale III Warunki Kredytu w art. 3.08 ust.4,
- postanowienia umownego określonego w Rozdziale III Warunki Kredytu w art. 3.10 ust.5,
- postanowienia umownego określonego w Rozdziale III Warunki Kredytu w art. 3.12 ust.3,
- postanowienia umownego określonego w Rozdziale IV Zabezpieczenie wierzytelności Banku z tytułu udzielenia kredytu art. 4.1
- postanowienia umownego określonego w Rozdziale VI Naruszenie postanowień umowy w art. 6.1 ust. 1.8, ust. 2.2, ust. 2.6,

oraz uznania za nieważne postanowienia umownego określonego w Rozdziale VII Postępowanie egzekucyjne w artykule 7.01 ust. 1 ust. 2 i ust. 3 i ust. 4 oraz umowy

o kredyt dewizowy mieszkaniowy/inwestycyjny nr (...) zawartej w dniu 10.04.2008r. w S.. Tym samym o uznanie wyżej określonych klauzul umownych za nieistniejące i zmianę umowy poprzez zastąpienie nieważnych postanowień nowymi nie budzącymi zastrzeżeń i zgodnych z prawem, a przede wszystkim w zakresie postanowień dotyczących waloryzacji zadłużenia

z tytułu udzielonego kredytu oraz wysokości rat kapitałowo - odsetkowych

z zastosowaniem klauzuli nominalizmu. Żądanie strony powodowej w tym zakresie nie zostało przez pozwanego uwzględnione, o czym pozwany poinformował powodów w piśmie z dnia 21.12.2016r.

Dowód:

piśmo z 21.11.2016r. – k. 24-27

piśmo z 21.12.2016r. – k. 28-30

K. K. i J. K. (1) planowali budowę domu celem poprawy warunków mieszkaniowych. Zdecydowali się na zaciągnięcie kredytu w Banku (...) S.A. Pracownik banku przedstawił ofertę kredytową oraz wskazał jakie dokumenty są niezbędne do udzielenia kredytu. Po przedłożeniu wszystkich dokumentów, bank uznał, iż ich dochody są niewystarczające, dlatego też umowę musieli podpisać również rodzice M. B.

i H. B.. Pracownik banku przesłał wniosek kredytowy do akceptacji

w centrum kredytowym w P., a po zatwierdzeniu powodowie musieli podpisać oświadczenia o zapoznaniu się i akceptacji ryzyka walutowego. W dniu składania wniosku powodowie wiedzieli, że kredyt zostanie udzielony we frankach szwajcarskich. Pracownik banku w rozmowie z powodami twierdził, iż nie ma istotnej różnicy w jakiej walucie jest kredyt, a kredytu złotówkowego na pewno powodowie by nie otrzymali. Powodowie w momencie podpisywania umowy kredytowej nie przywiązywali wagi w jakiej walucie kredyt został wypłacony, jak również w jakiej walucie odbywa się spłata. W momencie podpisywania umowy powodowie otrzymali duży plik dokumentów, które sprawnie trzeba było podpisać. Powodowie nie zapoznawali się wówczas z nimi, tylko kolejno podpisywali we wskazanym przez pracownika miejscu. Również wniosek kredytowy został sporządzony przez pracownika banku i przedłożony do podpisania. Powodowie nie negocjowali samej umowy, wszystkie dokumenty zostały im przedłożone do podpisania i były uprzednio już podpisane przez pracowników banku. Również podczas rozmów poprzedzających podpisanie umowy pracownik banku rozmawiał przede wszystkim z powodami o samym procesie budowy oraz

ograniczeniach warunkujących wypłatę kolejnej transzy. Powodowie nie rozmawiali na temat ryzyka walutowego. Powodom nie udzielano również informacji o zasadach ustalania kursu CHF. Umowa kredytu była sporządzona wg wzorca, powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na jej treść, w przypadku gdyby nie zgadzali się z którymkolwiek postanowieniem w niej zawartym, bank nie udzieliłby im kredytu. Powodowie również nie otrzymali wzoru umowy przed jej podpisaniem, by mogli zapoznać się z jej treścią. Warunkiem otrzymania kredytu było posiadanie rachunku w banku pozwanego. K. K. rachunek w banku tym posiadał, był to rachunek złotówkowy. Powodowie nie otrzymali również informacji w jakiej walucie będzie wypłacony kredyt, ale zależało im by uzyskać go w złotych, gdyż wszystkich płatności związanych z udową domu za wykonywane tam prace również dokonywali na rzecz wykonawców w złotych. Kredyt został uruchomiony w złotych i był spłacany w złotych. Powodowie przed wypłatą kolejnej transzy otrzymywali informację, iż będzie ona wypłacona w mniejszej wysokości ze względu na zmianę kursu walutowego. Powodowie od początku zamierzali zaciągnąć kredyt w złotych, jednakże pracownik banku poinformował iż, iż nie spełniają wymogów finansowych do kredytu w walucie polskiej.

W chwili obecnej K. K. nie wie ile kredytu pozostało mu do spłaty, za każdym razem o tę informację musiał zwracać się pisemnie. Powodowie nie mają obecnie wpływu na ustalenie wysokości kursu spłaty kredytu, otrzymują jedynie informację o wysokości rat po zmianie kursu waluty zawartą w harmonogramie spłaty otrzymywanym co trzy miesiące. Powodowie nigdy nie otrzymali pełnego harmonogramu spłaty kredytu.

Dowód:

zeznania powoda K. K. – k. 219-221

Pracownicy oddziału pozwanego banku przyjmowali wnioski kredytowe klientów, natomiast decyzja o przyznaniu kredytu podejmowana była na poziomie centralnym. Bank oferował kredyty w złotych oraz kredyty walutowe. Pracownicy zwykle oferowali klientom kredyty w złotych, natomiast klient sam decydował czy zaciągnie kredyt w złotych czy też dewizowy (we frankach szwajcarskich lub euro). Przy ocenie zdolności kredytowej w walucie obcej bank wymagał większej (około o 20%) zdolności kredytowej niż dla kredytu w złotych. Klient banku składał wniosek kredytowy oraz informacje o swojej sytuacji finansowej, otrzymywał również oświadczenie, iż otrzymał pisemną informację wyjaśniającą znaczenie i konsekwencje ryzyka zmiany stóp procentowych oraz kursu walut wraz z przykładami i zapoznawał się z klauzulą, był informowany o ryzyku związanym z kursem walut i zmiany marż. Przeprowadzano również symulacje kosztów kredytów walutowych i złotych. Wszystkie złożone i podpisane dokumenty były wysyłane do centrum w P. i tam zapadała decyzja o przyznaniu kredytu. Następnie była przygotowywana umowa i przesyłana do oddziału banku, gdzie z ramienia banku umowę podpisywał pracownik oraz dyrektor oddziału lub kierownik. Decyzja o zaciągnięciu kredytu walutowego lub złotówkowego należała wyłącznie do klienta. Pracownik banku co do zasady sugerował klientowi o wyborze kredytu w walucie w jakiej uzyskuje dochód. Zawsze istniały dwa sposoby uruchomienia kredytu walutowego: w walucie w której został zaciągnięty kredyt i w walucie polskiej. Klient mógł także dokonywać spłaty w walucie kredytu lub w złotych. Bank negocjował kursy uruchomienia kredytu na poziomie centralnym. W momencie uruchomienia transzy kredytu był on wypłacany z reguły po kursie negocjowanym. Kredyty też z reguły były uruchamiane w walucie polskiej, nieliczni klienci decydowali się na inną walutę kredytu. Jednak decyzja w tym zakresie należała do klienta. Kredyt walutowy był trudniejszy do otrzymania, jednakże jego koszt był tańszy. Wnioski kredytowe z reguły wypełniali wraz z klientem pracownicy banku zgodnie z procedurami centrum kredytowego. Przy kwocie w walucie obcej zamieszczano również kwotę w walucie polskiej.

Akceptacja ryzyka walutowego przebiegała w następujący sposób: klient składał wniosek kredytowy, następnie otrzymywał 2-3 stronicową informację o ryzyku kursowym wraz z przykładami, następnie podpisywał wniosek oraz oświadczenie o zapoznaniu się z ryzykiem walutowym. Pracownik banku przeprowadzał również rozmowę z klientem, w której wyjaśniał wszystkie wątpliwości.

Kredytobiorca w momencie podpisywania, jak i realizacji umowy nie miał realnego wpływu na określenie poszczególnych kursów walut, które były określane zwykle w wysokości na dzień uruchomienia kredytu lub kolejnej transzy.

Posiadanie rachunku w banku pozwanego nie było warunkiem udzielenia kredytu, jednak bank przedstawiał inne warunki swoim klientom, a inne osobom nie będącymi uprzednio klientami. Powodowie posiadali rachunek w banku pozwanego wcześniej.

Dowód:

zeznania świadka B. S. – k. 205-206

Sąd zważył co następuje:

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do ustalenia, iż nieważna jest cała umowa o kredyt. Zaistniały natomiast przesłanki do uznania za niedozwolonych postanowień wzorca umowy stosowanego przez pozwanego, o jakim mowa w punkcie 2 a, b, c, d pozwu. Odnosząc się na wstępie do zarzutu, iż powodowie po myśli art. 189 kpc nie posiadają interesu prawnego w domaganiu się ustalenia, Sąd nie podziela argumentacji zaprezentowanej przez pozwanego w odpowiedzi na pozew. Fakt, iż powodowie, co sugeruje pozwany, mogliby wystąpić w przypadku przyjęcia abuzywności klauzul z żądaniem zwrotu ewentualnych nadpłat oraz z roszczeniem o zapłatę celem zwrotu świadczeń wzajemnych,

tj. z żądaniem dalej idącym aniżeli ustalenie, nie uchyla ich interesu prawnego. Zwrócić należy uwagę, iż umowa została zawarta na okres 30 lat, a okres kredytowania się nie zakończył, co oznacza, iż powodowie mają prawo domagać się ukształtowania w sposób zgodny z prawem stosunku prawnego na przyszłość. Wystąpienie z żądaniem nadpłaconych kwot nie daje odpowiedzi na pytanie wedle jakich zasad należy przez kolejne lata przeliczać walutę kredytu, aż do momentu kiedy upłynie okres na jaki umowa została zawarta. Jeśli chodzi o żądanie zwrotu świadczeń wzajemnych, to zdaniem Sądu, trudno oczekiwać od powodów sprecyzowania wysokości roszczenia w tym przedmiocie w ewentualnym powództwie, które mieliby wytoczyć, gdyż określenie wysokości roszczenia przez nich samych nie jest możliwe w sytuacji, gdy nie wiadomo jakie postanowienia miałyby wejść w miejsce ewentualnych nieważnych klauzul abuzywnych (kwestia uzupełnienia luk w umowie po wyeliminowaniu zapisów niedozwolonych powinna być ustalona przez strony). Do tego brak wiedzy powodów odnośnie zasad ustalania różnic kursowych czyni niemożliwym sprecyzowanie żądania o zapłatę w zakresie domagania się zwrotu świadczeń wzajemnych (na marginesie w drodze dowodu

z opinii biegłego powodowie próbowali w niniejszym postępowaniu ustalić kwestie, które mogłyby jedynie mieć znaczenie z punktu widzenia powództwa o zapłatę, co samo w sobie świadczy o tym jak dalece są oni niezorientowani w kwestii dotychczasowych rozliczeń z bankiem. W sprawie o ustalenie powyższy dowód wnioskowany przez powodów na okoliczności przez nich wskazane nie ma żadnego znaczenia).

Jeśli chodzi o uwzględnioną część roszczenia powodów podnieść należy następujące kwestie. Ustawą z 02.03.2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. nr 22 poz. 271) wprowadzono do kodeksu cywilnego obowiązującą obecnie – z drobnymi późniejszymi zmianami – regulację dotyczącą wzorców umów i kontroli niedozwolonych postanowień umownych, w tym art. 358¹ §1 kc. Przepis tego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej

z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują prawa

i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść i okoliczności zawarcia. Ustawodawca wprowadził w art. 385¹ § 3 kc. domniemanie braku indywidualnych uzgodnień postanowień umowy, gdy postanowienia zostały zaciągnięte z wzorca umowy. Pozwany w tym postępowaniu nie wykazał, że postanowienia te były przedmiotem uzgodnień pomiędzy stronami, a Sąd dał wiarę

w tym zakresie zeznaniom powodów. Zawnioskowany przez pozwanego świadek B. S. nie odnosiła się do konkretnego przypadku zawarcia umowy

z powodami, lecz jej zeznania dotyczyły w ogólności opisu tego, jak to zazwyczaj

w banku zawierane były w tamtym okresie podobne umowy i jak przebiegały procedury ich zawierania w odniesieniu do większości klientów. Powodowie zakwestionowali zobowiązanie i umowę będącą przedmiotem oceny, z uwagi na zamieszczenie w umowie niedozwolonych klauzul dotyczących obowiązku spłaty zobowiązań wobec banku we frankach szwajcarskich według kursu ustalonego przez pozwanego z tabeli, podnosząc, iż nie byli informowani w jaki sposób kursy te są ustalane. Zdaniem Sądu postanowienia umowy zakwestionowane przez powodów, które odsyłają do kursów kupna i sprzedaży zawartych w tabelach banku, wobec braku określenia w umowie sposobu ustalania przez bank tych kursów naruszają dobre obyczaje i rażąco naruszają interes klienta. Pozwany nie wykazał, że powodowie mieli jakikolwiek wpływ na określenie rozmiaru tego kursu oraz iż negocjowano z nimi w jakikolwiek sposób zasady ustalania kursów,

a przeczą temu zresztą pisemne postanowienia zawarte w umowie. Nie doszło

w tym przypadku do indywidualnego uzgodnienia postanowień umowy mających znaczenie dla określenia wysokości ich zobowiązania, co świadczy

o niedozwolonym charakterze zapisów umowy. Ocena warunków zawarcia umowy winna być przy tym dokonywana według stanu z daty podjęcia tej czynności

i odwoływanie się przez pozwanego do powszechnej praktyki ustalania kursów CHF w tabelach banku, które miały charakter rynkowy nie może wpłynąć na zmianę stanowiska, że warunki spłaty kredytu nie zostały indywidualnie ustalone. Bez znaczenia w tym kontekście są zeznania świadków M. J. i J. K. (2), którzy wyjaśniali zasady według których ustalane są kursy. Istotny jest bowiem brak wiedzy ze strony powodów odnośnie sposobu określenia kursów oraz brak uzgodnienia zasad ich określania z klientem w dacie, w której umowa została zawarta. Niedopuszczalne klauzule jako sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco godziły w interesy powodów, pozbawiając ich wpływu na określenie rzeczywistego obciążenia spłatą kredytu i bez znaczenia w tej sprawie jest to, że kredyt walutowy był dla nich korzystniejszy. Rzeczą pozwanego było wskazanie w umowie sposobu

ustalania kursów wymiany walut, na podstawie którego wyliczana być powinna wysokość rat kapitałowo-odsetkowych. Tak naprawdę umowa zawiera jedynie terminy ustalania kursów walut, a nie określa sposobu ich kształtowania, co spowodowało, iż przez okres trwania umowy powodowie nie byli w stanie kontrolować wysokości swojego zobowiązania na dzień płatności rat, a ich sytuacja była uzależniona wyłącznie od arbitralnych decyzji banku, co czyni takie działania pozwanego sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy powodów. Oceny tej nie zmienia i to, że pozwany podjął w toku postępowania próbę wyjaśnienia, iż czynnikami decydującymi o sposobie ustalania kursu wymiany walut były bieżące notowania waluty na rynku międzybankowym, popyt, podaż waluty na rynku krajowym, płynność rynku walutowego, stan bilansu itp. Umowa bowiem

i tak nie spełnia warunków umowy rzetelnej i dającej możliwość kontrolowania

w sposób obiektywny mechanizmu zmiany kursu przez powodów. Wszystko to prowadzi do wniosku, że pozwany jednostronnie regulował wysokość rat kredytu przez wyznaczanie w tabelach kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartość spreadu walutowego będącego różnicą między kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej. Nie sprecyzował też sprawdzalnych czynników wpływających na wysokość tego kursu, a postanowienia umowy nie przewidywały wymagania odniesienia kursu np. do kursu średniego publikowanego przez NBP. Bez znaczenia jest więc próba wykazywania, iż w istocie taki średni kurs NBP był brany pod uwagę. Nie stanowiło wystarczającego zabezpieczenia interesu kredytobiorcy sprecyzowanie momentu waloryzacji. Mając na uwadze te okoliczności Sąd uwzględnił żądanie ustalenia za niedozwolonych zapisów wskazanych w punkcie

2 a, b, c, d pozwu. Odnośnie natomiast zapisu art. 6.01 ust. 1 pkt 1.8 oraz ust.2 pkt 2.2 i 2.6 – wskazane w pkt 2e pozwu brak jest podstaw do uznania tych zapisów za niedozwolonych, w części w jakiej domagali się tego powodowie w pozwie, zwłaszcza, że powodowie roszczenia w tym zakresie w ogóle nie uzasadnili, a Sąd nie dopatruje się by zapisy te naruszały dobre obyczaje i rażąco naruszały interes powodów.

Jeśli chodzi o umorzenie postępowania to podstawą prawną rozstrzygnięcia jest art. 355 kpc - powodowie cofnęły pozew co do punktu 3 pozwu, na co pozwany wyraził zgodę. Jednocześnie Sąd uznał, iż nie ma podstaw do przyjęcia, że nieważna jest cała umowa. Zdaniem Sądu powyższy kredyt jest zobowiązaniem zaciągniętym w walucie obcej z

jednoczesnym zastrzeżeniem, iż wypłata i spłata kredytu będzie dokonywana w pieniądzu krajowym. Zastrzeżenie takie dotyczy wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania, przez co nie powoduje zmiany waluty wierzytelności i jest jak najbardziej dopuszczalne. Sytuacja taka miała miejsce w niniejszej sprawie zwłaszcza, jeśli wziąć pod uwagę, iż w walucie obcej określono kwotę pożyczki, nadto kwotę prowizji, wysokość hipoteki, kwotę co do której powodowie poddali się egzekucji oraz zapisy dotyczące zmienności oprocentowania pożyczki w oparciu o wskaźnik LIBOR właściwy dla franków szwajcarskich. Wola stron więc co do określenia kwoty pożyczki w walucie obcej nie budzi, zdaniem Sądu, wątpliwości, a tezy tej nie podważa stwierdzenie, że określony przez strony mechanizm miał w istocie charakter waloryzacyjny. Nieuzasadniona jest więc teza, że umowa była w istocie umową pożyczki złotówkowej. W kwestii dopuszczalności zaciągania zobowiązań w walucie obcej z zastrzeżeniem wypłaty i spłaty kredytu w pieniądzu krajowym wypowiedział się wielokrotnie Sąd Najwyższy (wyrok Sądu Najwyższego z 25.03.2011r. IV CSK 377/10, z dnia 29.04.2015r. V CSK 445/14, z dnia 14.07.2017r. II CSK 803/16). Sąd Najwyższy miał już też okazję wypowiadać się w kwestii iż postanowienia zawierające uprawnienia banku do przeliczenia sumy wykorzystanego przez kredytobiorcę kredytu do waluty obcej (klauzule tzw. spreadu walutowego) nie dotyczą głównych świadczeń stron i choć wpływają na wysokość podstawowego świadczenia kredytobiorców, to nie można stwierdzić, iż określają one istotę samego stosunku prawnego. Co za tym idzie przewidziane w umowie klauzule denominacji walutowej nie należą do postanowień określających główne świadczenia stron (art. 385¹ § 1 zd. 2 kc), a co się z tym wiąże nie mogą skutkować nieważnością całej umowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017r. II CSK 803/16, z dnia 22.01.2016r. I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134 oraz z dnia 01.03.2017r. IV CSK 285/16). Nieważności umowy nie może powodować także i to, że na skutek wyeliminowania klauzul abuzywnych z umowy powstaje swoista luka w umowie. Sąd w niniejszej sprawie nie może oczywiście uzupełniać luk powstałych po wyeliminowaniu postanowienia, ale do stron należy, by po uchyleniu przez Sąd postanowień niedozwolonych zastąpiły zapisy niedozwolone przepisami prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, a w sytuacji gdy takiego przepisu brak stosowały przez analogię kurs średni waluty ustalany przez NBP. W kwestii powyższej Sąd również podziela w pełni stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 14.07.2017r. cytowanym wyżej.

Jeśli chodzi o rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania, to biorąc pod uwagę wynik tego sporu (oddalenie w zakresie ustalenia nieważności całej umowy i umorzenie wobec cofnięcia w części, a z drugiej strony uznanie pewnych klauzul za abuzywne, choć z wyłączeniem roszczenia w punkcie 2e) obciążono strony po połowie kosztami opłaty od pozwu i zniesiono wzajemnie koszty zastępstwa procesowego. Podstawą prawną orzeczenia jest art. 100 kpc.

Na oryginale właściwy podpis

za zgodność: